

Statenvoorstel 67/14 A

Voorgestelde behandeling

Statencommissie : commissie voor Ecologie en Ruimte, 16 januari 2015

PS-vergadering : 6 februari 2015

Onderwerp

Zesde wijzigingsverordening Provinciale milieuverordening Noord-Brabant 2010

Datum

2 december 2014

Documentnummer

GS : 3695476

PS : 3719803

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Samenvatting

PS stellen de Zesde wijzigingsverordening milieuverordening Noord-Brabant 2010 vast waarin het verbod voor het opsporen en winnen van schaliegas is opgenomen.

Het voorstel

1. De Zesde wijzigingsverordening Provinciale milieuverordening Noord-Brabant 2010 vast te stellen (PS 67/14B), waarin een verbod is opgenomen tot onconventionele winning van koolwaterstoffen boven, in en onder de grondwaterlichamen geschikt voor grondwaterwinning voor menselijke consumptie;

Aanleiding

PS hebben op 27 september 2013 een motie vastgesteld, waarin zij GS vragen om een verbod op schaliegas op te nemen in de Provinciale milieuverordening. De opgave is om een juridisch houdbaar voorstel te doen om de PMV zodanig aan te passen dat het hele grondgebied van Noord-Brabant wordt aangewezen tot boringsvrije zone als het gaat om de opsporing en winning van schaliegas.

Bevoegdheid

Op grond van de Wet Milieubeheer zijn PS bevoegd tot het vaststellen van de Provinciale milieuverordening en wijzigingen hierop. GS bereiden de procedure tot vaststelling van(de wijziging van de) een Verordening voor, inclusief de openbare voorbereidingsprocedure.

Datum

2 december 2014

Documentnummer

GS : 3695476

PS : 3719803

Doel

Een verbod in de Provinciale milieuverordening voor het opsporen en winnen van schaliegas.

Argumenten

- 1.1 *PS hebben in motie M1 op 27 september 2013 GS gevraagd de PMV aan te passen zodat de opsporing en winning van schaliegas is verboden.*

Onconventioneel gewonnen gas, zoals schaliegas, is gas dat nog in het moedergesteente zit opgesloten. De slechte doorlatendheid van dit moedergesteente is de reden dat het gas nog niet ontsnapt is.

Technieken zoals horizontaal boren en fracken zijn nodig om het gas uit de schalie te winnen. Door het gebruik van de term 'onconventionele winning van koolwaterstoffen', heeft het verbod niet alleen betrekking op schaliegas maar ook op schalieolie, een delfstof die mogelijk meer beschikbaar is dan schaliegas. De opsporing en winning van schaliegas gaat gepaard met horizontale boringen in de diepe ondergrond en fracking. Hierdoor zijn er mogelijk risico's op vervuiling van het grondwater onder andere met chemicaliën.

- 1.2 *In de visie van PS voor het benutten van de ondergrond staat de onconventionele winning van delfstoffen(bv. schaliegas) bijna onderaan.*

PS hebben op 20 september 2013 de visie en de voorkeursvolgorde voor benutting van potenties in de ondergrond vastgesteld. Het benutten van de ondergrond voor onconventionele winning van koolwaterstoffen en opslag van afval- en gevaarlijke stoffen staan onderaan in de voorkeursvolgorde, het benutten van grondwater als drinkwater staat bovenaan. GS hebben deze visie aangeboden aan het rijk voor de Structuurvisie Ondergrond(STRONG).

- 1.3 *De Kaderrichtlijn Water en de Grondwaterrichtlijn schrijven voor grondwater voor menselijke consumptie in de grondwaterlichamen te beschermen*

De Kaderrichtlijn Water en de Grondwaterrichtlijn zijn vastgesteld beleid. Volgens de KRW/Grondwaterrichtlijn is het voorzorgbeginsel van toepassing: grondwater voor menselijke consumptie moet nu en in de toekomst worden beschermd.

1.4 De Verordening Ruimte is niet van toepassing bij het verlenen van tijdelijke vergunningen.

Via het ruimtelijke spoor is de onconventionele winning van koolwaterstoffen niet mogelijk. In de Verordening Ruimte hebben PS namelijk aangegeven dat nieuwvestiging van bouwwerken verboden is en dat op bestaande locaties in het landelijke gebied categorie 1 en 2 bedrijven maximaal uit kunnen breiden tot 5.000m². De onconventionele winning van koolwaterstoffen valt in hogere categorieën en er is een grotere locatie nodig dan 5.000m².

De Verordening Ruimte is echter niet van toepassing op de verlening van tijdelijke vergunningen. Per 1 november 2014 is een nieuwe regeling in werking getreden waarbij de mogelijkheden voor tijdelijke vergunningen worden verruimd. De Verordening Ruimte is derhalve niet voldoende om de opsporing en winning van schaliegas tegen te gaan.

Datum

2 december 2014

Documentnummer

GS : 3695476

PS : 3719803

Kanttekeningen

1.1 De minister van EZ kan de PMV ter zijde schuiven.

Het rijk is niet aan regels uit de PMV gebonden. Via de rijkscoördinatieregeling kan de minister bij het verlenen van o.a. de omgevingsvergunning medewerking van de provincie vorderen. Ook kan het rijk om dringende redenen bepalingen in de PMV, die nationaal ruimtelijk beleid, onevenredig belemmeren, buiten toepassing laten. Verder kan het rijk de Crisis- en herstelwet van toepassing verklaren op een dergelijk besluit. Als het rijk de PMV ter zijde schuift zal zij dit duidelijk moeten beargumenteren.

1.1 Er is geen garantie dat het voorstel 'juridisch houdbaar' is.

In de motie vragen de Staten om een 'juridisch houdbaar' voorstel te doen om de PMV aan te passen. Het voorliggende voorstel is opgesteld om zo goed mogelijk invulling te geven aan het gevraagde resultaat. In het voorstel is het voorzorgprincipe leidend. Op voorhand is er geen garantie dat bij eventuele juridische procedures dit principe voor dit onderwerp overeind te houden is.

1.2 Het rijk is bezig met het opstellen van een Structuurvisie schaliegas (eind 2014 in concept gereed), waarin gebieden zullen worden aangewezen die geschikt zijn om schaliegas te winnen

Bij het opstellen van dit kader kan het rijk belangen anders wegen dan de provincie. Echter het rijk zal duidelijk moeten motiveren, als zij een andere keuze maakt, waarom zij dat doet.

1.2 Het rijk kan de inbreng van de provincie in STRONG naast zich neerleggen.

Bij het opstellen van dit kader voor de ondergrond kan het rijk belangen anders wegen dan de provincie. Het rijk integreert de structuurvisie schaliegas in de structuurvisie ondergrond(STRONG). Echter het rijk zal duidelijk moeten motiveren, als zij een andere keuze maakt, waarom zij dat doet.

1.3 Niet het hele Brabantse grondgebied is in de PMV aan te wijzen.

Prof. Verschuuren van de Universiteit van Tilburg(bijlage 1) geeft in zijn advies aan dat een verbod voor de opsporing en winning van schaliegas in de provinciale milieuverordening mogelijk is door een relatie te leggen met de bescherming van het grondwater voor drinkwater.

In vier van de vijf grondwaterlichamen(Zand-Maas, Slenk-diep Maas, Zoet grondwater in dekzand(Schelde), Deklaag Rijn-West) zijn momenteel winningen voor menselijke consumptie. Uitzondering is grondwaterlichaam: Zout grondwater in ondiepe zandlagen(Schelde). Dit laatste grondwaterlichaam bedekt slecht een klein deel van het grondgebied in West-Brabant.

1.3 Grondwaterlichamen zijn niet op perceelsniveau begrensd.

Beschermingszones in de PMV zijn begrensd op perceelsniveau. In het grensvlak tussen grondwaterlichaam Zout grondwater in ondiepe zandlagen en de grondwaterlichamen Zoet grondwater in dekzand en Deklaag Rijn-West kan discussie ontstaan over de begrenzing.

Datum

2 december 2014

Documentnummer

GS : 3695476

PS : 3719803

Europese en internationale zaken

De Europese Commissie koos op 14 januari 2014 voor niet-bindende Europese regels voor schaliegas. De Commissie wijst lidstaten erop dat het boren naar schaliegas veilig moet gebeuren en dat het niet in strijd mag zijn met bestaande milieuwet- en regelgeving. Hiernaast gaan zij werken aan aanbevelingen voor lidstaten op het gebied van minimumnormen, milieubeoordeling en vergunningen voor het winnen van schaliegas. Deze aanbevelingen zijn gebaseerd op bestaande EU wetgeving maar zijn niet bindend en verhinderen ook niet het nationaal recht van de Europese lidstaten om naar schaliegas te boren.

Financiën

n.v.t.

Ambtshalve wijzigingen

In het ontwerpbesluit PS 67/14B dat ter inzage heeft gelegen in de periode 22 september 2014 – 3 november 2014 is vergeten de strafbepaling(Artikel 9.1) toe te voegen. In de voorliggende versie is ambtshalve dit artikel toegevoegd. De Provinciale Omgevingscommissie(POC) heeft ons er op gewezen dat de terminologie 'onconventionele winning van koolwaterstoffen' niet overal consequent was toegepast. Dit heeft geleid tot het ambtshalve aanbrengen van enkele redactionele wijzigingen.

Ter visie

Er zijn in de inspraakperiode van 22 september 2014 – 3 november 2014 twee zienswijzen binnengekomen. De zienswijzen leiden niet tot inhoudelijke wijzigingen in het ontwerpbesluit (zie bijlage 3: Nota van Inspraak en Reactie).

Datum

2 december 2014

Documentnummer

GS : 3695476

PS : 3719803

Planning

Na vaststelling zal de Zesde wijzigingsverordening provinciale milieuverordening Noord-Brabant 2010 conform voorschriften worden gepubliceerd en in werking treden op 1 maart 2015.

Bijlagen

1. Advies Prof. Verschuuren Tilburg University 20 november 2013
2. Nota van Inspraak en Reactie Zesde Wijzigingsverordening milieuverordening Noord-Brabant 2010
3. Toelichting behorende bij Zesde wijzigingsverordening Provinciale milieuverordening Noord-Brabant 2010

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

de secretaris

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. ir. A.M. Burger

Auteur: C. van den Berg, cvdberg@brabant.nl, (073) 681 21 47
Cluster Natuur en Milieu/Programma Milieu